

دانشگاه پیام نور

پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم تربیتی

بازنمایی مساله آب در کتابهای علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی

بازنمایی مساله آب در کتابهای علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی

اساتید راهنما:

دکتر نفیسه رفیعی

دکتر عظیمه سادات عبدالمهی

استاد داور:

دکتر حسن رضا یوسفوند

ارائه دهنده:

آرزو سعادت

سه شنبه ۲۲ شهریور ساعت ۱۰ تا ۱۱ صبح دانشگاه پیام نور اصفهان

موارد پژوهش

پیشنهادات

تجزیه و تحلیل

پیشینه پژوهش

نتیجه گیری

روش شناسی

کلیات پژوهش

بیان مسئله

آب یکی از منابع اساسی کشورها است که از رشد اقتصادی حمایت می‌کند و باعث حفظ زندگی روزمره می‌شود. محدودیت منابع آب شیرین در بسیاری از کشورها به صورت یک معضل جدی درآمده است به طوری که این محدودیت توانسته رشد این کشورها را تحت الشعاع خود قرار دهد

از نظر اقلیمی ایران جزء کشورهای خشک و نیمه خشک است. ۲۵٪ درصد خاک ایران در مناطق فرا خشک، ۴۰ تا ۵۰ درصد در مناطق خشک و ۲۵٪ درصد در مناطق مرطوب قرار دارد. ریزش های جوی ایران حدود ۲۵۰ میلی متر در سال است که بسیار کمتر از متوسط بارندگی آسیا و جهان (۷۳۲ و ۸۳۱ میلی متر) است.

با توجه به اهمیت موضوع آب و صرفه جویی در مصرف آن، در سال های اخیر حل بحران آب در کشور مطرح شده است در این پژوهش سعی بر این است که محتوای کتاب های علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی از جهت بازنمایی مسئله آب مورد بررسی قرار گیرد. نتایج این بررسی می تواند نوع نگرش برنامه ریزان و مولفان کتب درسی را نسبت به مسئله آب که یکی از بحران های پیش رو در آینده است روشن کند.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

اهمیت و ضرورت

تاثیرپذیری دانش
آموزان از
آموزش

تاثیرگذاری
دانش آموزان بر
والدین و خانواده
ها

اهمیت و جایگاه
ویژه آب در
زندگی

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

اهداف تحقیق

هدف اصلی:

بازنمایی مساله آب در کتاب‌های علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی

اهداف فرعی:

دستیابی به میزان پرداختن به مولفه‌های مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی

دستیابی به نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی

دستیابی به بازنمایی کلی مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش‌شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه‌گیری

پیشنهادات

سوال های تحقیق

سوال اصلی

بازنمایی مساله آب در کتاب های علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه آمده است؟

سوالات فرعی

میزان پرداختن به مولفه های مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی کلی مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

تعریف مفهومی واژگان

خشکسالی

به لحاظ مفهومی خشکسالی یعنی کمبود بارش در بلند مدت به نحوی که باعث کمبود رطوبت خاک و کاهش آب های سطحی و زیرزمینی گردد و فعالیت های انسان و گیاهان را تحت تأثیر قرار دهد (ملکی و ترکمان، ۱۳۹۳).

مصرف بهینه

مصرف بهینه به مفهوم مصرف چیزی به شکل درست و مناسب آن است. این مساله برای ایجاد تعادل میان در آمد و هزینه بسیار مهم و اساسی است و در حوزه اقتصاد خانواده نیز می تواند تأثیر گذار و سرنوشت ساز باشد (کاظمی راد، ۱۳۹۲).

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

پیشینه تحقیق

نتیجه	عنوان	نویسنده	
یافته های این مطالعه حاکی از آن است که سهم مطالب مربوط به موضوع آب که در ۲۰ مقوله اجتماعی و فنی مورد ارزیابی قرار گرفت، نزدیک به دو درصد از مطالب کتابها را داراست.	صرفه جویی آب در کتابهای درسی مدارس	افخمی (۱۴۰۰)	۱
در بخش نگرش، دانش آموزان آب را به مثابه مایه حیات و نعمت قابل ارزش و احترام تلقی می کنند. در بخش آگاهی، نحوه تولید آب در طبیعت، روشهای استفاده بهینه و مضرات آلوده سازی آنها را درک کرده اند.	تجارب زیسته دانش آموزان دوره تحصیلی ابتدایی از پدیده مصرف آب	رجاییان (۱۴۰۰)	۲

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

پیشینه تحقیق

نتیجه	عنوان	نویسنده
مسائل مربوط به تامین آب شهری در این روزنامه در سال ۱۸۴۳ بر مطالب چاپ شده در این مورد در سال های دیگر، غالب است. اما از سال ۱۹۹۴، توجه به پایداری زیست محیطی به رویکرد غالب تبدیل شده	تکامل تدریجی ارزش اجتماعی منابع آب برای توسعه اقتصادی	پارکینز (۲۰۱۸)
گزارش مسائل مربوط به آب در چین، سه مرحله را تجربه کرده است: ۱۹۴۶ تا اواسط دهه ۱۹۸۰: کنترل سیلاب و خشکسالی و آب برای تولید مواد غذایی؛ اواسط دهه ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۷: آب برای توسعه اقتصادی؛ و ۱۹۹۸ تا ۲۰۱۲: آب برای پایداری زیست محیطی و توسعه اقتصادی	تکامل مسائل آب چین، طبق چارچوب روزنامه های جریان اصلی چینی	کانسل (۲۰۱۷)

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

عنوان را وارد کنید

پژوهش حاضر از لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ توصیفی از نوع تحلیل محتوای باشد.

در این پژوهش مولفه های جایگاه آب و صرفه جویی در مصرف آب، جایگاه آب در صنعت و کشاورزی و تغییرات اقلیمی و بحران خشکسالی در واحد متن، پرسش و فعالیت بررسی شد.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

جامعه آماری، حجم نمونه و ابزار گردآوری تحقیق

ابزار گردآوری اطلاعات

ابزار جمع آوری داده ها در این پژوهش چک لیستی از معیارهای مورد استفاده در بازنمایی مسئله آب است. جمع آوری اطلاعات در این پژوهش با مشاهده و مطالعه کتابهای مورد نظر در دوره ابتدایی انجام شد و با استفاده از جدولهای دوبعدی مطالب مورد نظر استخراج شد.

حجم نمونه آماری

در تحقیق حاضر با توجه به ماهیت موضوع پژوهش از نمونه گیری هدفمند استفاده شد. واحد تحلیل در پژوهش حاضر در مرحله اول ۱۰ کتاب علوم و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی بود. در مرحله بعد کلیه فصول این کتاب ها از منظر پرداختن به مسئله آب مورد بررسی قرار گرفت. در این مرحله واحد تحلیل کلیه متن ها، تصاویر و فعالیت های کتاب های علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره دبستان بود.

جامعه آماری

جامعه پژوهش در این پژوهش شامل محتوای کتاب های درسی علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره دبستان که در سال تحصیلی بود که بر اساس برنامه جدید علوم و مطالعات اجتماعی تدوین شده اند. این جامعه شامل کلیه کتاب های تحصیلی علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره دبستان در سال تحصیلی ۱۴۰۰-۱۴۰۱ بود.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش‌شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه‌گیری

پیشنهادات

ابتدا محتواهای مورد نظر خوانده شد

سپس پیام‌های مربوط به مولفه‌ها استخراج شد

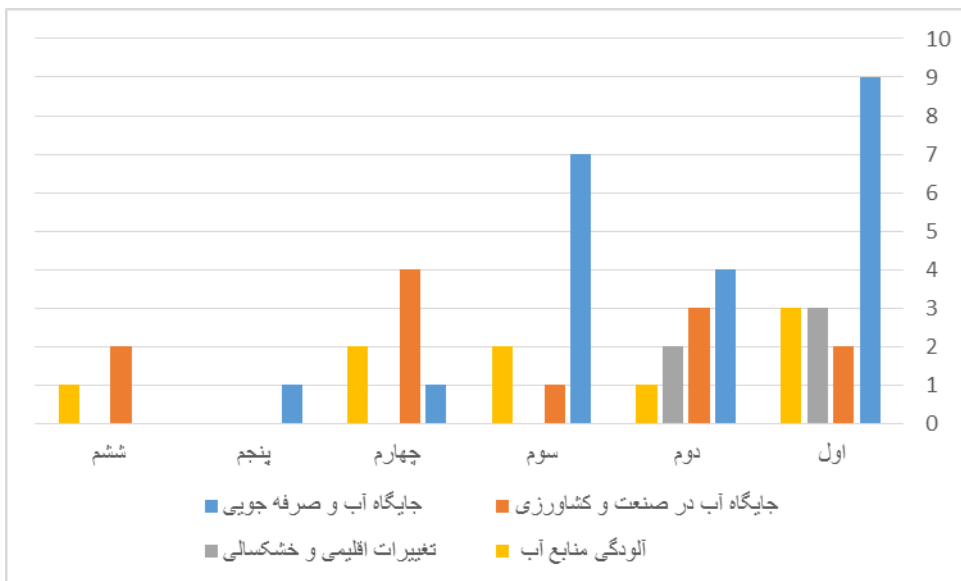

در آخر فراوانی و درصد فراوانی مولفه‌های مربوط در کتاب‌های علوم تجربی و مطالعات اجتماعی نشان داده شد

برای هر مولفه جدول فراوانی و درصد فراوانی مشخص شد

میزان پرداختن به مولفه های مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بیشترین توجه به مولفه جایگاه آب و صرفه جویی در مصرف آب در کتاب علوم دوره اول ابتدایی بوده است (فراوانی=۹). همچنین کمترین توجه به این مولفه در کتاب ششم ابتدایی با فراوانی ۰ بوده است.

در مورد مولفه جایگاه آب در صنعت و کشاورزی نیز مشاهده می شود که بیشترین توجه به این مولفه در کتاب علوم پایه چهارم با فراوانی ۴ بوده است و کمترین توجه به این مولفه در کتاب علوم پایه پنجم بوده است.

در مورد مولفه توجه به تغییرات اقلیمی و خشکسالی نیز مشاهده می شود بیشترین توجه به این مولفه در کتاب علوم پایه اول با فراوانی ۳ بوده است در حالی که در کتب علوم دوره دوم ابتدایی (پایه های سوم، چهارم و پنجم) به این مولفه توجهی نشده است.

در مورد مولفه آلودگی منابع آب نیز بدست آمد که بیشترین توجه به این مولفه در کتاب علوم پایه اول با فراوانی ۳ بوده است و کمترین توجه به این مولفه در کتاب علوم پایه پنجم ابتدایی بوده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

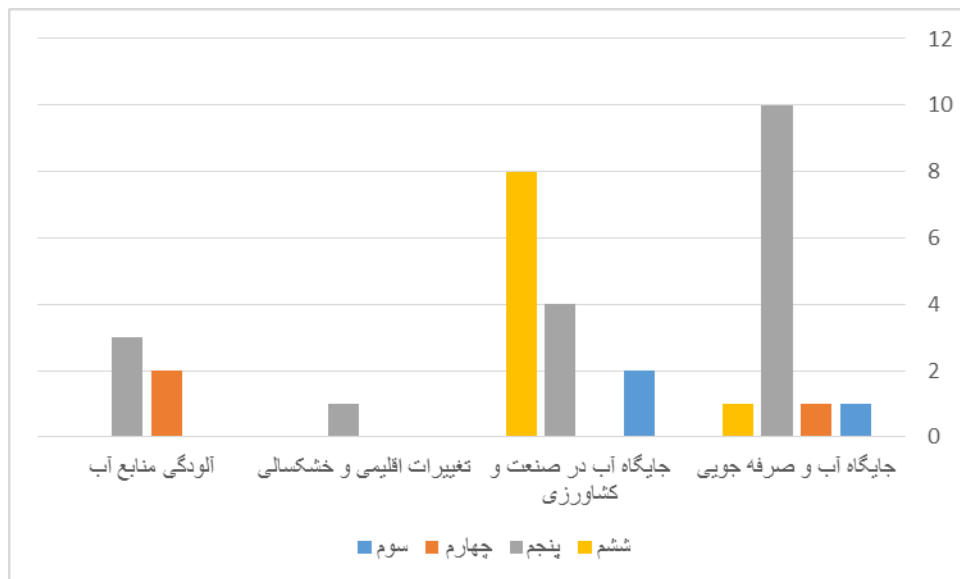
تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

میزان پرداختن به مولفه های مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بیشترین توجه به مولفه جایگاه آب و صرفه جویی در مصرف آب در کتاب مطالعات اجتماعی دوره پنجم ابتدایی بوده است (فراوانی=۱۰).

در مورد مولفه جایگاه آب در صنعت و کشاورزی نیز مشاهده می شود که بیشترین توجه به این مولفه در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم با فراوانی ۸ بوده است و کمترین توجه به این مولفه در کتاب مطالعات اجتماعی پایه چهارم بوده است.

در مورد مولفه توجه به تغییرات اقلیمی و خشکسالی نیز مشاهده که تنها در کتاب مطالعات اجتماعی پایه پنجم به این مولفه توجه شده است.

در مورد مولفه آلودگی منابع آب نیز بدست آمد که بیشترین توجه به این مولفه در کتاب مطالعات اجتماعی پایه پنجم با فراوانی ۳ بوده است در حالی که در کتب مطالعات اجتماعی سوم و ششم به این مولفه توجهی نشده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه اول ابتدایی

با توجه به جدول می توان گفت بیشترین توجه به مسئله آب در پایه اول ابتدایی در مولفه جایگاه آب و صرفه جویی (فراوانی ۱۰) بوده است. به این مولفه نسبت به مولفه های دیگر ۵/۵۵ درصد پرداخته شده است. پس از آن پرداختن به مولفه های آلودگی منابع آب و تغییرات اقلیمی با فراوانی ۳ و ۷/۱۶ درصد بوده است و کمترین توجه به مولفه جایگاه آب در صنعت و کشاورزی با فراوانی ۲ و ۱/۱۱ درصد بوده است.

همچنین بدست آمد که از بین بازنمایی مسئله آب در متن، فعالیت و عکس در کتاب اول ابتدایی بیشتر از طریق فعالیت با فراوانی ۷ مولفه های بازنمایی مسئله آب به دانش آموزان آموزش داده شده است.

مجموع		عکس		فعالیت		متن		مولفه های بازنمایی مسئله آب
درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	
۵۵/۵	۱۰	۵۰	۳	۴۲/۰	۳	۸۰	۴	جایگاه آب و صرفه جویی
۱۱/۱	۲	۰	۰	۲۸/۵	۲	۰	۰	جایگاه آب در صنعت و کشاورزی
۱۶/۷	۳	۱۶/۷	۱	۲۸/۵	۲	۰	۰	تغییرات اقلیمی و خشکالی
۱۶/۷	۳	۳۳/۳	۲	۰	۰	۲۰	۱	آلودگی منابع آب
۱۰۰	۱۸	۱۰۰	۶	۱۰۰	۷	۱۰۰	۵	جمع

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه دوم ابتدایی

مؤلفه بازنمایی مسئله آب	متن		فعالیت		عکس		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
جایگاه آب و صرفه جویی	۲	۶۶/۶	۱	۵۰/۰	۱	۲۰	۴	۴۰/۰
جایگاه آب در صنعت و کشاورزی	۱	۳۳/۴	۰	۰/۰	۲	۴۰	۳	۳۰/۰
تغییرات اقلیمی و خشکسالی	۰	۰	۱	۵۰/۰	۱	۲۰	۲	۲۰/۰
آلودگی منابع آب	۰	۰	۰	۰	۱	۲۰	۱	۱۰/۰
جمع	۳	۱۰۰	۲	۱۰۰	۵	۱۰۰	۱۰	۱۰۰

با توجه به جدول می توان گفت بیشترین توجه به مسئله آب در پایه دوم ابتدایی در مولفه جایگاه آب و صرفه جویی بوده است. به این مولفه نسبت به مولفه های دیگر با فراوانی ۴ و ۰/۴۰ درصد پرداخته شده است. پس از آن پرداختن به جایگاه آب در صنعت و کشاورزی بیشتر از بقیه مولفه ها با فراوانی ۳ و درصد ۰/۳۰ درصد بوده است. کمترین مولفه مورد توجه در کتاب علوم دوم ابتدایی توجه به مولفه آلودگی منابع آب با فراوانی ۱ و ۰/۱۰ درصد بوده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه سوم ابتدایی

با توجه به جدول می توان گفت در کتاب علوم پایه سوم بیشترین توجه به مولفه های بازنمایی مسئله آب توجه به جایگاه آب در صرفه جویی با فراوانی ۷ و (۷۰ درصد) بوده است. این در حالی است که در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشترین توجه علاوه بر جایگاه آب و صرفه جویی به مولفه جایگاه آب در صنعت و کشاورزی با فراوانی ۲ و (۵۰ درصد) بوده است. همچنین در مقایسه میزان پرداختن به مولفه های بازنمایی مسئله آب بدست می آید که در کتاب علوم تجربی پایه سوم نسبت به کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشتر به این مولفه ها پرداخته شده است. همچنین بدست آمد که از بین بازنمایی مسئله آب در متن، فعالیت و عکس در کتاب علوم سوم ابتدایی بیشتر از طریق فعالیت با فراوانی ۵ مولفه های بازنمایی مسئله آب به دانش آموزان آموزش داده شده است. و در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشتر از طریق متن به این مسئله پرداخته شده است.

موضوع	متن		فعالیت		عکس		جمع	
	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی	فراوانی	درصد فراوانی
علوم	۱	۵۰/۰	۲	۸۰/۰	۲	۶۶/۷	۷	۷۰/۰
	۱	۵۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۱	۱۰/۰
	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۰	۰/۰	۱	۲۰/۰	۱	۳۳/۳	۲	۲۰/۰
	۲	۱۰۰/۰	۵	۱۰۰/۰	۳	۱۰۰/۰	۱۰	۱۰۰/۰
مطالعات	۱	۳۳/۳	۱	۱۰۰/۰	۰	۰/۰	۲	۵۰/۰
	۲	۶۶/۷	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۲	۵۰/۰
	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۳	۱۰۰/۰	۱	۱۰۰/۰	۰	۰/۰	۳	۱۰۰/۰

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

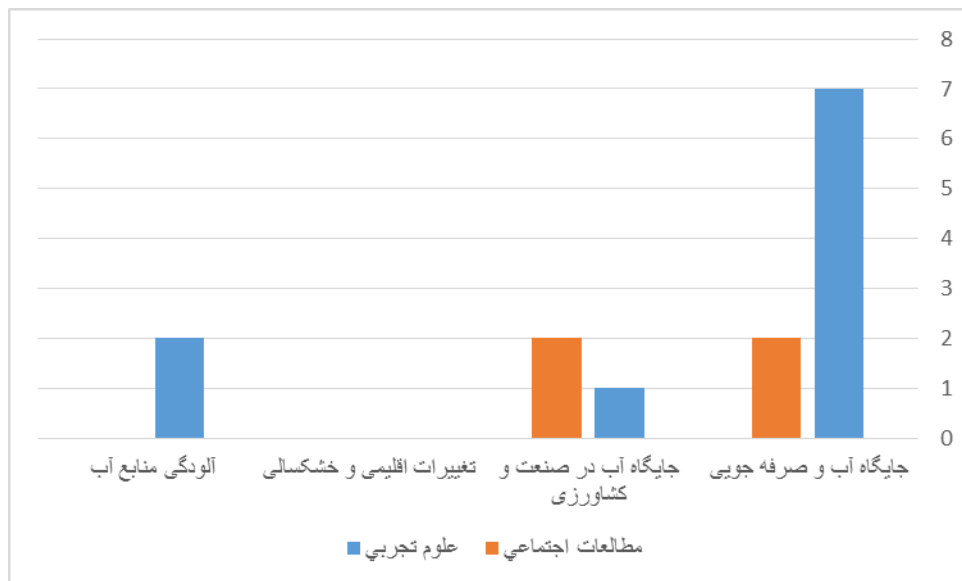

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه سوم ابتدایی

بر اساس تحلیل محتوای کتاب های مطالعات اجتماعی و علوم پایه سوم ابتدایی بدست می آید که در این کتاب ها به تغییرات اقلیمی و خشکسالی توجهی نشده است. همچنین در کتاب مطالعات اجتماعی به مسئله آلودگی منابع آب توجهی نشده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه چهارم ابتدایی

موضوع	متن فراوانی	فعالیت		عکس		جمع		
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	
علوم	جایگاه آب و صرفه جویی	۱	۲۵/۰	۰	۰/۰	۱	۱۴/۳	
	جایگاه آب در صنعت و کشاورزی	۱	۲۵/۰	۲	۱۰۰/۰	۴	۵۷/۱	
	تغییرات اقلیمی و خشکسالی	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	
	آلودگی منابع آب	۲	۵۰/۰	۰	۰/۰	۲	۲۸/۶	
	جمع	۴	۱۰۰/۰	۱	۱۰۰/۰	۷	۱۰۰/۰	
	مطالعات	جایگاه آب و صرفه جویی	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۱	۳۳/۳
		جایگاه آب در صنعت و کشاورزی	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
تغییرات اقلیمی و خشکسالی		۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	
آلودگی منابع آب		۱	۱۰۰/۰	۱	۵۰/۰	۲	۶۶/۷	
جمع		۱	۱۰۰/۰	۲	۱۰۰/۰	۳	۱۰۰/۰	
جمع کل	۵		۲		۱۰			

با توجه به جدول می توان گفت در کتاب علوم پایه چهارم بیشترین توجه به مولفه های بازنمایی مسئله آب توجه به جایگاه آب در صنعت و کشاورزی با فراوانی ۴ و (۱/۵۷ درصد) بوده است. این در حالی است که در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشترین توجه علاوه بر آلودگی آب با فراوانی ۲ و (۷/۶۶ درصد) بوده است. همچنین در مقایسه میزان پرداختن به مولفه های بازنمایی مسئله آب بدست می آید که در کتاب علوم تجربی پایه چهارم نسبت به کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشتر به این مولفه ها پرداخته شده است.

همچنین بدست آمد که از بین بازنمایی مسئله آب در متن، فعالیت و عکس در کتاب علوم چهارم ابتدایی بیشتر از طریق عکس مولفه های بازنمایی مسئله آب به دانش آموزان آموزش داده شده است. و در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشتر از طریق متن به این مسئله پرداخته شده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

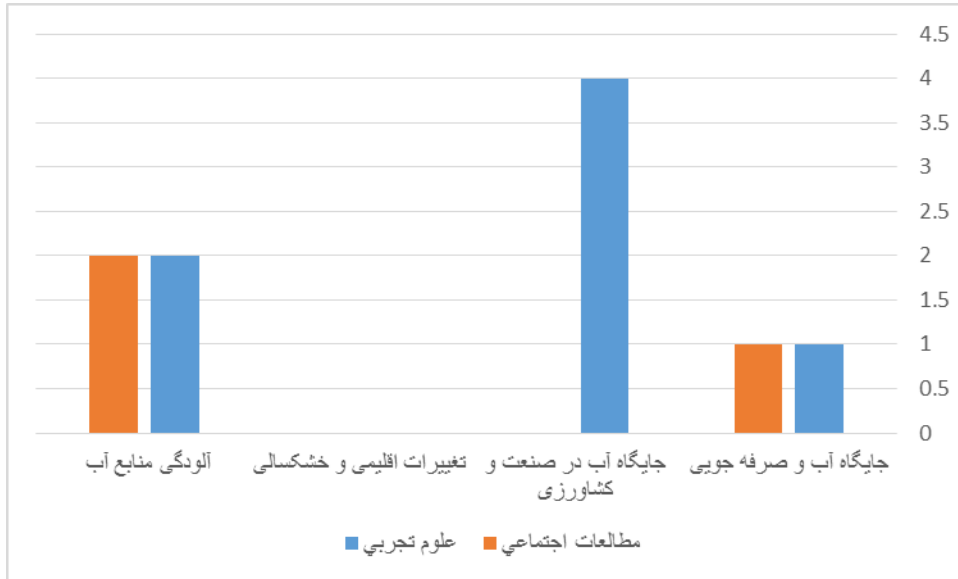
پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه چهارم ابتدایی

بر اساس تحلیل محتوای کتب علوم و مطالعات اجتماعی پایه چهارم ابتدایی در مسئله آب بدست می آید که در این کتب به مولفه تغییرات اقلیمی و خشکسالی پرداخته نشده است و در کتاب مطالعات اجتماعی این دوره نیز به جایگاه آب در صنعت و کشاورزی توجهی نشده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه پنجم ابتدایی

با توجه به جدول می توان گفت در کتاب علوم پایه پنجم تنها به مولفه جایگاه آب و صرفه جویی پرداخته شده است. همچنین در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشترین توجه علاوه بر جایگاه آب و صرفه جویی به مولفه جایگاه آب در صنعت و کشاورزی با فراوانی ۱۰ و (۵/۵۵ درصد) بوده است. همچنین در مقایسه میزان پرداختن به مولفه های بازنمایی مسئله آب بدست می آید که بازنمایی مسئله آب در کتاب علوم پایه پنجم بسیار کم بوده است.

همچنین بدست آمد که از بین بازنمایی مسئله آب در متن، فعالیت و عکس در کتاب علوم پنجم ابتدایی بیشتر از طریق فعالیت با فراوانی ۱ مولفه های بازنمایی مسئله آب به دانش آموزان آموزش داده شده است. و در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشتر از طریق فعالیت (فراوانی ۸) به این مسئله پرداخته شده است.

	متن	فعالیت		عکس		جمع	
		فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
علوم	جایگاه آب و صرفه جویی	۱	۰/۰	۰	۰/۰	۱	۱۰۰/۰
	جایگاه آب در صنعت و کشاورزی	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	تغییرات اقلیمی و خشکسالی	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	آلودگی منابع آب	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	جمع	۱	۰/۰	۰	۰/۰	۱	۱۰۰/۰
مطالعات	جایگاه آب و صرفه جویی	۶	۸۵/۷	۳	۳۸/۵	۱۰	۵۵/۵
	جایگاه آب در صنعت و کشاورزی	۱	۱۴/۳	۳	۳۸/۵	۴	۲۲/۲
	تغییرات اقلیمی و خشکسالی	۰	۰/۰	۱	۰/۰	۱	۵/۵
	آلودگی منابع آب	۰	۰/۰	۲	۲۴/۰	۳	۱۶/۸
	جمع	۷	۱۰۰/۰	۸	۱۰۰/۰	۱۸	۱۰۰/۰
جمع کل							

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

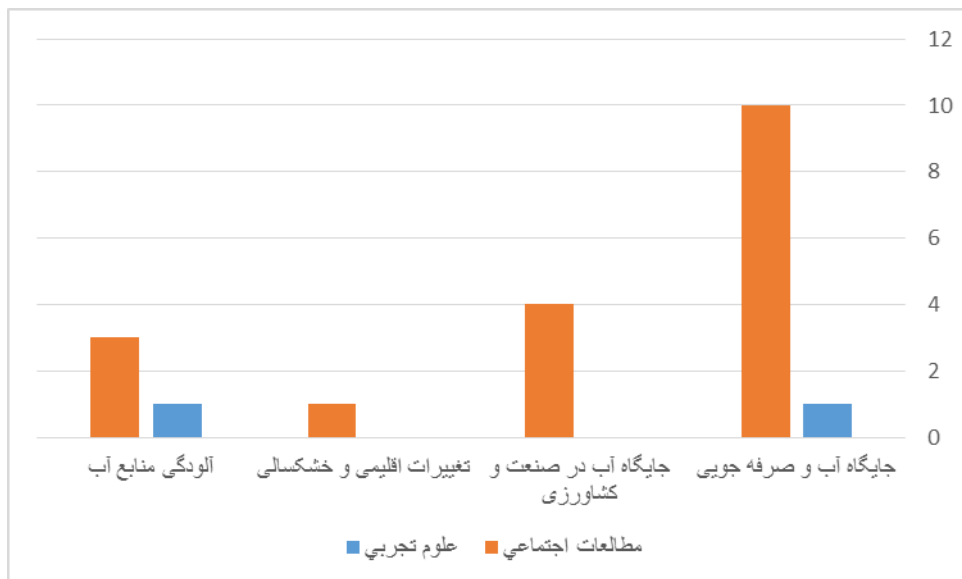

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه پنجم ابتدایی

بر اساس نمودار بدست می آید که در پایه پنجم کمترین توجه به مولفه های بازنمایی مسئله آب در مولفه تغییرات اقلیمی و خشکسالی بوده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه ششم ابتدایی

با توجه به جدول می توان گفت در کتاب علوم پایه ششم بیشترین توجه به مولفه های بازنمایی جایگاه آب در صنعت و کشاورزی با فراوانی ۲ و (۷/۶۶ درصد) بوده است. همچنین در کتاب مطالعات اجتماعی این پایه بیشترین توجه علاوه بر جایگاه آب در صنعت و کشاورزی با فراوانی ۸ و (۹/۸۸ درصد) بوده است. همچنین در مقایسه میزان پرداختن به مولفه های بازنمایی مسئله آب بدست می آید که در کتاب مطالعات اجتماعی پایه ششم نسبت به کتاب علوم تجربی این پایه بیشتر به این مولفه ها پرداخته شده است.

موضوع	متن		فعالیت		عکس		جمع	
	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد	فراوانی	درصد
علوم	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۱	۵/۰	۱	۱۰۰/۰	۰	۰/۰	۲	۶۶/۷
	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۱	۵/۰	۰	۱۰۰/۰	۰	۰/۰	۱	۳۳/۳
	۲	۱۰۰/۰	۱	۲۵/۰	۰	۰/۰	۳	۱۰۰/۰
مطالعات	۱	۲۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۱	۱۱/۱
	۴	۸۰/۰	۳	۷۵/۰	۱	۱۰۰/۰	۸	۸۸/۹
	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰	۰	۰/۰
	۵	۱۰۰/۰	۳	۱۰۰/۰	۱	۱۰۰/۰	۹	۱۰۰/۰
جمع کل								

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

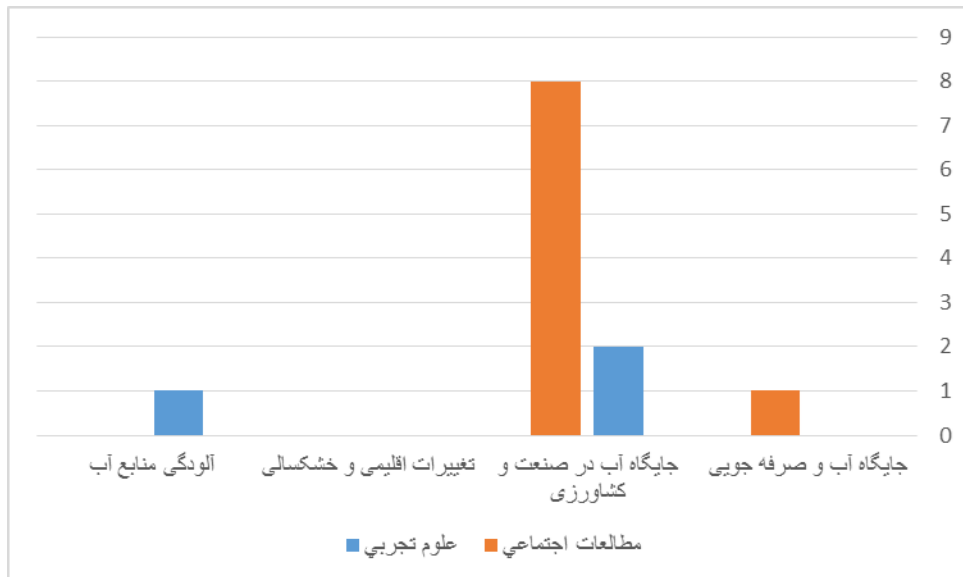
پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی مسئله آب در پایه ششم ابتدایی

بر اساس نمودار می توان گفت کتب مورد بررسی در پایه ششم ابتدایی به مولفه تغییرات اقلیمی و خشکسالی اصلا پرداخته نشده است. همچنین در مورد جایگاه آب و صرفه جویی نیز بدست آمد که تنها در کتاب مطالعات اجتماعی به این مولفه پرداخته شده است. در مورد مولفه آلودگی آب نیز تنها در کتاب علوم تجربی پایه ششم به این مولفه توجه شده است. همچنین در بررسی بازنمایی مسئله آب در علوم تجربی و مطالعات اجتماعی پایه ششم بدست آمد در مورد هر دو کتاب بیشتر از طریق متن به این مسئله پرداخته شده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

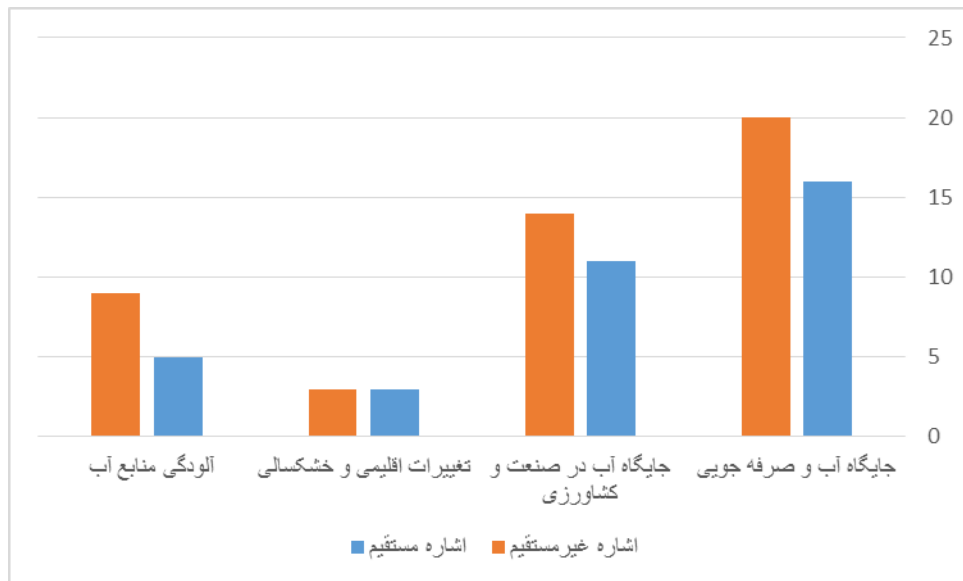
پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بازنمایی کلی مسئله آب به تفکیک دروس

مشاهده می شود که بیشتر توجه به مولفه های بازنمایی مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی به صورت اشاره غیر مستقیم (عکس و فعالیت) بوده است. به طوری که جایگاه آب و صرفه جویی به صورت اشاره مستقیم فراوانی ۱۶ و اشاره غیرمستقیم فراوانی ۲۰ داشته است. جایگاه آب در صنعت و کشاورزی به صورت اشاره مستقیم فراوانی ۱۱ و اشاره غیر مستقیم فراوانی ۱۴ داشته است. تغییرات اقلیمی و خشکسالی اشاره مستقیم ۱۱ و غیر مستقیم ۱۴ داشته است و در نهایت آلودگی منابع آب اشاره مستقیم فراوانی ۵ و غیرمستقیم فراوانی ۹ داشته است. همچنین مشاهده شد بین مولفه های بازنمایی مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی بیشترین توجه به جایگاه آب و صرفه جویی با درصد فراوانی ۴/۴۴ بوده است. توجه به جایگاه آب در صنعت و کشاورزی ۹/۳۰، آلودگی منابع آب ۲/۱۷ بوده است و کمترین توجه به مولفه های بازنمایی مسئله آب در این کتب به تغییرات اقلیمی با ۴/۷ درصد بوده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

میزان پرداختن به مولفه های مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

بر اساس اطلاعات بدست آمده از تحلیل محتوای کتب علوم دوره ابتدایی از منظر پرداختن به مسئله آب بدست می آید که در کتب دوره ابتدایی به جایگاه آب و صرفه جویی در مصرف آب بیشتر از مولفه های دیگر پرداخته شده است. همچنین کمترین توجه به مولفه تغییرات اقلیمی و خشکسالی بوده است.

قضاوی (۱۳۹۸) در تحقیق خود بدست آورده است در کتابهای علوم تجربی دوره ابتدایی در زمینه معضلات زیست محیطی، بیشترین توجه به مسئله خاک و کمترین توجه به معضلات صوتی بوده است. کرامتی و احمدآبادی (۱۳۹۷) بدست آورده اند مقوله های آموزش محیط زیست به صورت (۶۵٪) متن، (۱۱٪) پرسش، (۲۱٪) تکلیف و (۱۳٪) تصویر قرار گرفته اند. افخمی (۱۴۰۰) در تحقیق خود بدست آورده است سهم مطالب مربوط به موضوع صرفه جویی در مصرف آب که در ۲۰ مقوله اجتماعی و فنی مورد ارزیابی قرار گرفت، نزدیک به دو درصد از مطالب کل کتب درسی آموزش و پرورش را داراست. خموشی و مظاهری (۱۳۹۸) در تحلیل محتوای کتب درسی دوره ابتدایی بدست آورده اند پرداختن به مسئله آب ۸۷ مورد (با اولویت صرفه جویی) بوده است.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

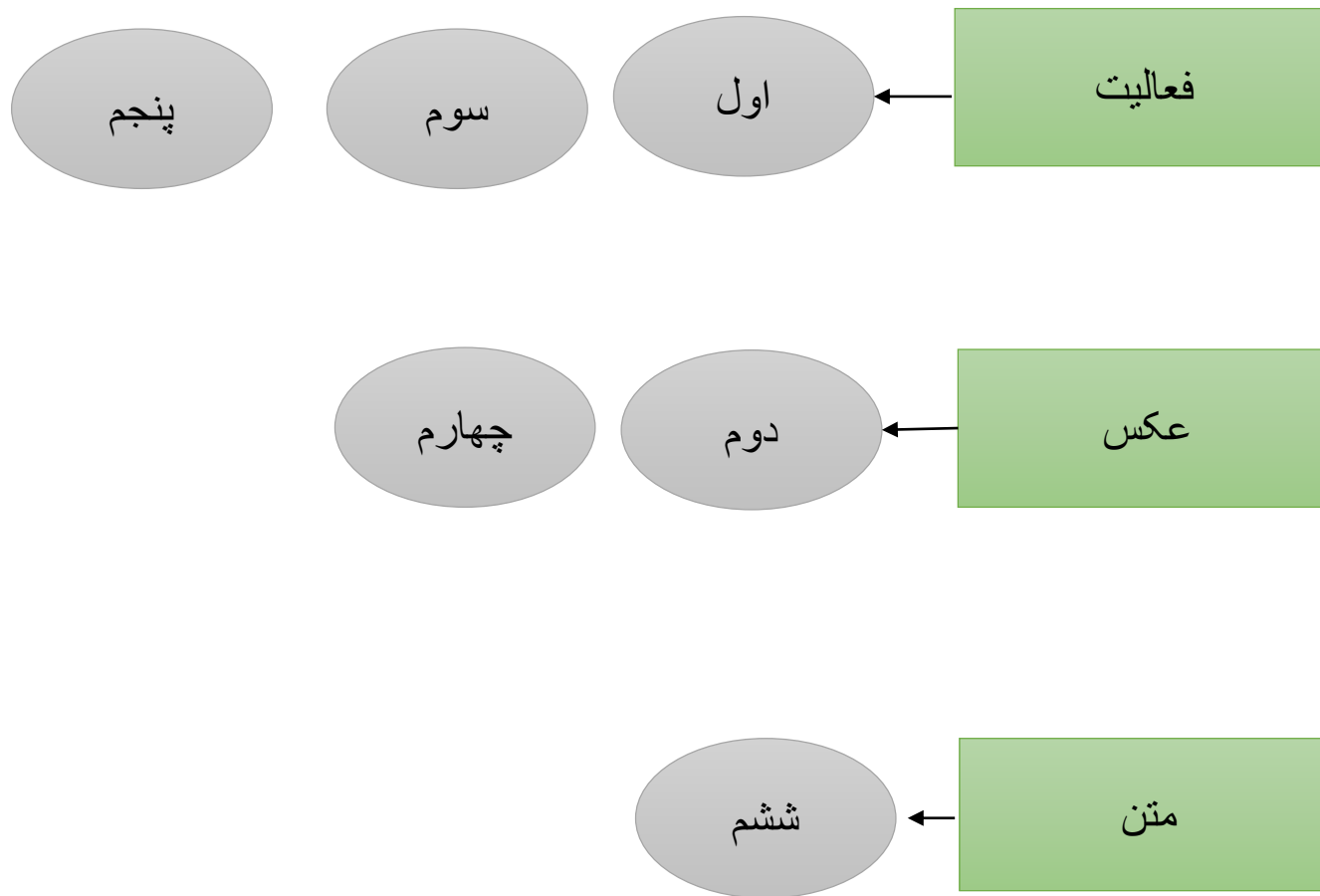
نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

نحوه پرداختن به مسئله آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی چگونه است؟

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

کرامتی و احمدآبادی (۱۳۹۷) بدست آورده اند مقوله های آموزش محیط زیست به صورت (۶۵٪) متن، (۱۱٪) پرسش، (۲۱٪) تکلیف و (۱۳٪) تصویر قرار گرفته اند. خانیکی (۱۳۹۸) در تحقیق خود بدست آورده است «بحران»، «کم آبی»، و «خشکسالی» برجسته ترین واژگان عنوان های روزنامه های موردبررسی بوده اند. این واژه ها، مسئولیت را از دوش مردم و مسئولانی که خواه ناخواه، وضع فعلی را ایجاد کرده اند، برمی دارد و آن را به طبیعت ارجاع می دهد. دهقان و پوررضاکریم (۱۳۹۶) بدست آورده اند میزان مطالب مربوط به آب بسیار کم بوده و از سوی دیگر تنها دو مطلب در خصوص صرفه جویی و یک مطلب در زمینه استفاده بهینه در مصرف آب در کتاب های علوم اجتماعی منعکس شده است. بر این اساس به نظر می رسد برخی فصول کتب علوم اجتماعی در مقاطع تحصیلی مختلف به علت عدم توجه کافی به آموزش شیوه های مصرف بهینه آب نیاز به بازنگری مجدد دارد.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش‌شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه‌گیری

پیشنهادات

محدودیت‌های تحقیق

در تحقیق حاضر باید در نظر گرفت تحلیل محتوا امری درونی است، بدین معنی که همیشه شامل سطحی از برداشت شخصی خواهد بود، که نتیجه آن بر روی قابل تکیه بودن و اعتبار نتایج بدست آمده تاثیرگذار است.

باتوجه به این که در این تحقیق تنها کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی دوره ابتدایی بررسی شدند از تعمیم نتایج حاصل به کل دروس دوره ابتدایی باید اجتناب گردد.

- کمی‌سازی گروه‌های اصلی‌ترین موردی است که در محدودیت‌های تحقیقات تحلیل محتوا باید به آن اشاره نمود. به این معنی که گاه کمی‌سازی پژوهشگر را در تفسیر نتایج به خطا می‌اندازد. این واقعیت که چند ماده بیشترین فراوانی را در یک کتاب دارد بزوما بدین معنی نیست که دارای بیشترین ارزش نیز باشند.

پیشنادهای کاربردی

پیشنهاد می شود با توجه به این که صرفه جویی در مصرف آب در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی بسیار کم پرداخته شده است پیشنهاد می شود به این مسئله بیشتر پرداخته شود.

پیشنهاد می شود با توجه به اهمیت مصرف آب در تمام فصول کتب علوم تجربی در قالب تکلیفی اضافه ارائه شود.

پیشنهاد می شود در کتب علوم تجربی و مطالعات اجتماعی حول مسئله آب تصاویر بیشتری حول آموزش مسئله آب گنجانده شود.

پیشنهاد می شود به جهت آموزش کودکان در مقوله آلودگی منابع آب در کتب درسی دوره ابتدایی برنامه درسی مناسب ارائه شود.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

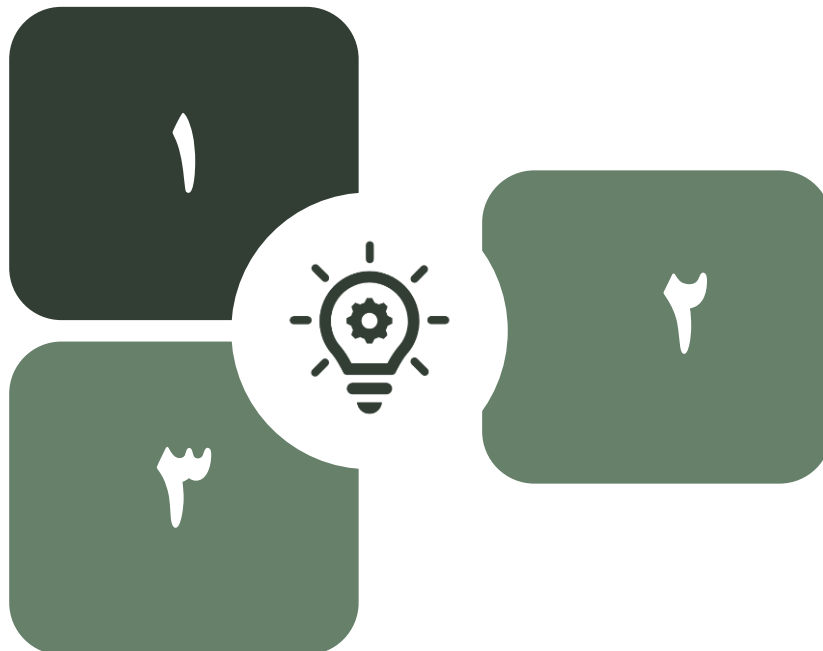

پیشنادهای پژوهشی

از آن جا که بازنمایی توجه به بحران آب در تمام سنین بسیار حائز اهمیت می باشد پیشنهاد می گردد در کتب مقاطع تحصیلی دیگر و کتب دیگر بازنمایی مسئله آب بررسی گردد.

پیشنهاد می شود جنبه های دیگر بازنمایی مسئله آب در کتب دوره ابتدایی بررسی گردد.

پیشنهاد می شود در تحقیقی با توجه به اهداف سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و سند برنامه درسی ملی در حوزه صرفه جویی و بحران آب میزان توجه به مولفه های این اسناد در کتب درسی بررسی گردد.

کلیات پژوهش

پیشینه پژوهش

روش شناسی

تجزیه و تحلیل

نتیجه گیری

پیشنهادات

از توجه شما متشکرم

